

UVOD

Finansiranje privrednog razvoja svake nacionalne ekonomije danas je važno pitanje koje sve više dolazi u središte interesa savremene ekonomske teorije jer pokazuje odnos prema sredstvima za proizvodnju, rezultatima reprodukcije, odnosima snaga i određenih formiranih struktura u društvu, tj. područje u kojem se prepliću svi odnosi u društvu i sučeljavaju svi segmenti određenog privrednog sistema.¹

Investiciono-razvojna banka Republike Srpske (IRBRS) osnovana je 2006. godine na osnovu Zakona o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske. Registrovana je kao akcionarsko društvo, u kojem 100% vlasništvo ima Republika Srpska. Strateški ciljevi IRBRS su podsticanje investicija i stimulisanje razvoja u Republici Srpskoj. Pored toga, uloga IRBRS ogleda se u profesionalnom i efikasnom upravljanju imovinom Republike Srpske, koja je formalno-pravno registrovana u šest fondova.. Osnovni cilj IRBRS je da osigura finansiranje onih projekata značajnih za nacionalnu privredu, a za koje nije zainteresovan privatni sektor, bilo da se radi o projektima koji ne donose neposredno profit, bilo zbog većih iznosa za ulaganje ili zbog većeg rizika.

Sredstva kojima upravlja IRBRS plasira u razvojne i investicione projekte na sljedeće načine:

- plasman sredstava po kreditnim linijama vrši se posredstvom mreže poslovnica poslovnih banaka i mikrokreditnih organizacija sa kojima ima potpisan ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji;
- plasman sredstava iz međunarodnih izvora vrši se prema pravilima međunarodnih finansijskih institucija;
- kupovina HOV vrši se posredstvom berze.

Investiciono-razvojna banka Republike Srpske osnovana je sa ciljem da postane glavni stub podrške razvoju i investicijama u privredu Republike Srpske, kroz finansiranje projekata razvojnog karaktera, sprovođenje projekata privatizacije, i efikasno upravljanje državnom imovinom u šest javnih fondova Republike Srpske. Strategijom IRBRS su kao oblasti ulaganja navedene oblasti poljoprivrede, preduzetništva, stanogradnje, infrastrukturne izgradnje i slično.²

Cilj proučavanja teme se ogleda u definisanju značaja koji razvojna banka ima po ukupni razvoj i privredu zemlje. Samim tim se nameće i hipoteza rada:

- Porast BDP-a neke zemlje je u direktnoj vezi sa stepenom ulaganja u privredu te zemlje.

¹Komazec, S., Ristić, Ž., (2009), Ekonomija kapitala i finansiranje razvoja, Etno stil, Beograd, str. 89-93.

²<http://www.irbrs.net/>

U skladu sa navedenom hipotezom i ciljem proučavanja teme rad je podijeljen četiri dijela. Prvi dio pod naslovom „Uloga i značaj razvojne banke u finansiranju privrede“ definiše pojam razvojne banke i njene funkcije u razvoju privrednog sistema zemlje. U drugom dijelu „Investiciono- razvojna banka Republike Srpske“ se upoznajemo sa načinom i ciljem osnivanja IRBRS, predstavljamo organizacionu strukturu, ciljeve poslovanja i načn upravljanja bankom.

Treći dio daje pregled izvora finansiranja razvojne banke uopšte, a zatim i IRBRS, dok zaključni dio daje prikaz ulaganja IRB u privredu RS u proteklom petogodišnjem periodu.